

Koronázási díszelőadás

Bertalan. Ismertebb tagok voltak: Simon Irén, Deák Gyula, Várdaffy József, Thury Sári, Jávor Ilonka, Dulich Mariska. A színház csak rövid ideig működött.

Koronázási díszelőadás. A Nemzeti Színházban 1867 június 8-án volt ingyenes előadásul. Színrekerült Fáy Andrásnak: „A régi pénzek, vagy az erdélyiek Magyarországon” c. vígjátéka, ezzel a szereposztással: Tordayné — Szathmáryné, Amália — Lendvayné, Mindszenti — Felek Miklós, Vig Feri — Szerdahelyi, Tallós Pál — Paulay, Kereszti — Szilágyi Pál, Kardos — Tóth József, Orsolya — Patakiné, Vaszilné — Horváth Teréz, Julcsa — Szigligeti Jolán. A budai Molnár György-féle színpadon a „Magyar huszárok” c. operettet adták. Június 11-én „A szent korona” c. egyfelvonásos vígjáték került színre (írta Szigligeti.). A „Vasárnapi Ujság” erről az előadásról ezt írja: „A színháznak legkisebb zúga tele volt közönséggel, csupán a páholyok egy kis része állott — Mathild főhercegnő halála miatt — üresen”. 1916 december 8-án IV. Károly király koronázása alkalmával a fővárosi színházak szintén tartottak díszelőadást, melyeken Márkus László prólógusát szavalták el. A prólógus szövege ez volt:

A megváltásnak most volt fordulója,
S ádventi vággyal vártunk ünnepet,
Szent angyalok szelíd processziója
Vonult a bűnös városok felett.
Óh, ezredéves ádvéntünk! Most lesz-e
Magyar ádventre szép magyar karácsony,
Lesz hős, ki bűnből jóssággal kiváltson,
S minden rovásunkat letöröltesse?

Most csillagként felszállt a téli égre
A korona, s kigyult Buda fölött,
S megint ádventi édes vágyban égve
Megváltó jöttét várja bízva, félve
A szent halál választott, régi népe,
Ki multat és jövőt megbűnhődött.

A dörgő messziségből imák zsongnak,
Az árkok füstje égne kanyarog,
S midőn az ágyú ottan éjfél kongat,
Beszélnek véres voltak: magyarok.
Kiket magyar vetésünk magvaként a földbe
Bő kézzel elvetett a szent halál,
A volt huszárok lelke égből jött le,
S kemény glédában majd a térre áll.
Mint éjféli hadosztály, szellemgárda,

Koronázási díszelőadás

Királyt kísérnek megholt magyarok,
Buda fölött a korona csudája
Mint betlehemi csillag, úgy ragyog.

Tán most jött el, kit vár veszendő népünk
S most újra hajt a rég csüggedt remény?
És messzi hangot lesve halkán lépünk
A korona rejtelmes ünnepén.

Ki vagy te ifjú ember? Fent az égben
Mit látnak most a régen holt apák?
Mit látnak lelked rejtett tükörében
Királyok, vajdák, zászlós daliák?
Kik ülven ős Turán benső körében,
Torolják mostan nemzetük torát?
Karácsony van-e most a magyar égben
Vagy régi gyásznak isszák óborát?
Ifjú király, mit látnak most a vének,
S mit látnak ifjú holtak érted hulltan?
Akarod, hogy vigan riadjon az ének,
S gond ne borítsa arcukat borusan.
Öröm legyen óborukba keverve
S a hollós hős kedvvel nézzen le rád,
S ne ráncolja nehéz bánat keserve
Attila úr rettentő homlokát.
Szép hitvesedre égi fény ömljön,
Lássák ők kegygel égi szent szemek;
Kit Erzsébetnek hívtak lenn a földön,
Szeresse őt, s jóssággal áldja meg.

Légy jó királyunk. Lásd, a régi népet
Már meghurcolták minden poklon át,
S minden magyar most szent gyertyákat
[éget,

Ádventi hittelt vár karácsonyi néped,
S panasztalan meghalni készen érted,
A nép tőled kéri karácsonyát.

*

És mink, szerény mondói költőszónak,
Vigasztalónak, gondot osztatónak,
Mink nézzük népünk vérző száz sebet,
S arccal a földön sírni lenne kedvünk,
Hogy isten most kiáraszsa felettünk
A teljesülés boldog ünnepét.
Mit adhatunk mi? Mint a Boldog asszony
Szegény bohóca, kit szent láng hevített
S mert tarsolyában nem lelt drága kincset
A szent szoborra mit ékül akasszon,
Azt adta hát, mi tőle legjobb tellett,
S fejére állott s furcsa fintort vágott
S boldogan, sírva bukfenceket hányt ott
Megihletetten a szűz szobra mellett...
Úgy mink is most e régi nép vidám,
És bús kedvének hű szolgálai, égve
Szent égi vágyban népünk ünnepére,
Adjuk, mi tőlünk legteljőbb ajándék,